

Több pilléren álló a zenekarvezetés

„Nem titkolt szándékunk, hogy Székesfehérvár kortárs zenei központtá válhasson”

Ruff Tamás vette át az Alba Regia Szimfonikus Zenekar vezetését a nemrég lezajlott sikeres pályázatnak köszönhetően, amelyben fontos szerep jut Dobszay Péter művészeti vezető, vezető karmesternek és Dobri Dániel rezidens zeneszerző, a kortárs zenei műhely művészeti vezetőjének is. Ruff Tamás lapunknak az új művészeti vezetés koncepciójáról beszélt, valamint a kortárs művek fontosságáról és szerepéről a közönségépítésben.

■ *Milyen megfontolásból döntött úgy, hogy megpályázza az Alba Regia Szimfonikus Zenekar igazgatói posztját?*

– Tizenöt éve vagyok jelen Székesfehérvár zenei életében, és ezalatt nemcsak a saját szűkebb munkahelyemen tevékenykedtem, hanem kezdettől figyelemmel kísértem a többi zenei együttes életét. Örömmel vettem azt a fejleményt is, amikor 2015-ben ez az idén 120 éves zenekar elkezdte önálló költségvetési életét. Ismertük egymást Major István igazgató úrral és a zenészekkel is, hiszen kicsi a szakma, és megelvéve tapasztaltam, hogy szeptemberben ez az állás gyakorlatilag megüresedett. Egy nap gondolkodás után eldöntöttem, hogy engem ez a lehetőség szakmailag nagyon motivál, perspektívát látok benne. A hosszas pályázati folyamat végén az általam megfogalmazott célok elnyerték mind a szakmának, mind a város vezetésének a bizalmát.

■ *A pályázat egyik fontos eleme, hogy Dobszay Pétert is magával hívta művészeti vezetőnek.*

– Figyelve a zenekar eddigi életét, pontosan kirajzoltam előttem, hogy szüksége van a zenekarnak egy állandó művészeti vezetőre. Az én koncepcióm erre bizonyos értelemben abszolút a klasszikus építkezés formája, bizonyos értelemben pedig egy kicsit progresszívebb megjelenést sejtet. Ez azt jelenti, hogy a megszokott klasszikus vezetési módszer egy kicsit kiegészült. Művészeti vezetőnek, egyben vezető karmesternek Dobszay Péter karmestert kértem fel, aki fiatal kora ellenére már kivívta maga számára a szakma és a közönség elismerését. Egy művészileg kellően érzékeny, egyben koncepciózus, előremutató zenekarépítő munkát várok tőle, amely elvárás alapvetően szerencsés összhangban van Péter szakmai céljaival és szakmai-emberi habitusával. Ugyanakkor felismertem, hogy szükségünk van egy rezidens kortárs zeneszerzőre is, aki nem csak komponál nekünk, de a napi jelenlétével a kortárs zene ügyét is felkarolja, és a közönséghez, különösen a fiatalokhoz közelíti a zenekart és a zenét. Dobri Dániel zeneszerzőt kértem fel erre a feladatra. Ezzel a művészeti vezetés

szélesebb spektrumában tudja a zenekar működését a közönség örömeire szolgálni.

■ *Dobri Dániel ráadásul nem ismeretlen a fehérvári közönségnek.*

– Dobri Dánielt az elmúlt nyolc évben volt szerencsém megismerni a Vörösmarty Színházban, ahol rezidens zeneszerzőként és zenei vezetőként tevékenykedett. Itt a színházban elsősorban az alkalmazott zeneszerzési tudását volt lehetősége kamatoztatni, és nagyon megörült, amikor felkerestem. Zeneakadémián frissen végzett zeneszerzőként szeretne ő is kiteljesedni, szimfonikus művek komponálásával szélesebb alkotói tevékenységet folytatni. Egy hónapja dolgozunk közösen, és beigazolódni látszik, hogy ez a koncepció működik: jó, hogy több pilléren áll a zenekarvezetés. Biztos vagyok benne, hogy ez egy nagyon termékeny és gyümölcsöző időszakot hozhat a zenekar életébe.

■ *Bár rezidens zeneszerzők vannak más együtteseknél is, olyan, aki a napi zenekari, vezetési munkában is részt vesz, nincs. Pontosan mik lesznek Dobri Dániel feladatai?*

– A kiírás és a feladatkör egyértelmű: Dobszay Péter művészeti vezető, vezető karmester, Dobri Dániel pedig rezidens zeneszerző, a kortárs zenei műhely művészeti vezetője. Ez egy érdekes szimbiózis, remekül tudnak együtt is és külön is dolgozni. Dániel, túl azon, hogy vállalta a zenekar részére ösbemutatókra szánt művek komponálását, a napi életben is részt vesz, figyeli a kortárs pályázatokat, aktív részese a pályázati írás folyamatoknak. Fontos szerep jut neki abban, hogy zeneszerzőként a zenészekkel valódi műhelymunkát tudjon végezni. Ez óriási lehetőség bármelyik zeneszerző számára, egészen más számítógépen zenét írni, és egészen más a valóságban is kipróbálni, akár rögtön visszahallani a zenekar által megszólaltatott művet. Én nagyon szeretek hangszerelni, és az a tapasztalatom, hogy akármennyire jók a mai számítógépes programok, az attól még csak egy gép. Amikor a kész hangszerelést először eljátsszuk, nem is

kell kérdezni semmit, a zenészek arcára van írva, hogy szerintük jó vagy nem jó. Ez egy nagyon fontos szűrő tud lenni. Ezért is tudom átérezni a gyakorlati részét, hogy mekkora lehetőség van most Dániel kezében, hiszen úgy tud napi műhelymunkát végezni, hogy van egy azonnali visszacsatolási lehetőség. Egyrészt tud a zenekarral dolgozni, valós formában, nem csak projekt szinten, a másik nagyon fontos feladata, hogy a fehérvári közönséget a napi életben is megszólítsa. Egyfelől kortárs zenei klubéletet szeretnénk indítani, aminek ő lesz a szellemi atyja és koordinátora, másfelől nem titkolt szándékunk, hogy Székesfehérvár kortárs zenei központtá válhasson. A klub elnevezése is Alba Regia Kortárs Zenei Centrum. Komoly szándékaink vannak arra, hogy ezt a kortárs centrumot nemzetközi vizekre is ki tudjuk vinni. Tervezzük kortárs zenei fesztivál létrehozását és zeneszerzőverseny kiírását, ez utóbbival szeretnénk Székesfehérvárra hozni a fiatal szerzőket. Nagy öröm, hogy ebben élvezzük mind a város, mind pedig a szakma érdeklődő – támogató figyelmét.

■ *Budapest közelsége áldás is, meg átok is. Mennyire befolyásolja a koncertéletet?*

– Első évadunk arról fog szólni, hogy a fehérvári közönséget valóban sikerüljön megszólítani, és megismertetni, megszerettetni velük az új művészeti koncepció mentén megújuló zenekart. Általában közönségépítésről beszélünk, ezzel szemben én azt fogalmaztam meg, hogy elsősorban nem közönség-, hanem közösségépítésben gondolkozom. Az elmúlt másfél évtized során megtapasztaltam, hogy Fehérváron lehet közösséget építeni. A fehérvári közönség befogadó és nyitott. Hogy Budapest közelsége átok vagy sem? Amikor 15 évvel ezelőtt dirigálni jöttem a Vörösmarty Színházba, és azon lelkendeztem, milyen jó, hogy közel van Budapest, és milyen sok itt a zenész, azonnal mondták a kollégák, hogy igen is meg nem is, mert pontosan az a nehézsége a város kulturális életének, hogy túl közel vagyunk Budapesthez. Akkor nem értettem, most már azért megtapasztaltam. Nagyon nehéz a helyzet: Budapesten kiemelkedő koncertkínálat van, ha Fehérváron valaki beül az autóba, kis sarkítással fél óra alatt ott lehet bárhol. Budapest kínálatával nem tudunk versenyezni, és ez nem is célunk. Székesfehérvár egy kultúraszertető és kultúrát támogató város, ezért is tudott létrejönni önálló költségvetési intézményként a zenekar. Én nagyon

FOTÓ: SIMON ERIKA

FOTÓ: SIMON ERIKA

bízom abban, hogy valamikor lesz nekünk is saját koncerttermünk, mert ugyan a 450 férőhelyes Vörösmarty Színházban tudunk játszani, rendszeresen meg is tudjuk tölteni, de hosszú távon a saját játszóhely lenne a legjobb megoldás.

■ Mennyire viselte meg a zenekart pandémia?

– Pont annyira, mint az összes többi zenekar. Nem vagyunk könnyű helyzetben. Azt is mondhatnám, hogy innen szép nyerni, de én látok benne lehetőséget, a nyitás összes nehézségével együtt is. Mindenki nagyon küzd a közönség visszaszerzésével, az emberek érthető módon félnek bejönni a zárt térbe. Reméljük, idővel helyreáll a régi rend.

■ Miközben az együttes igazgatója, a Székesfehérvár Helyőrségi Zenekar karmestere is marad. Lesznek közös projektek, vagy nagyon külön szeretné kezelni a két együttest?

– Annyira szeretném külön kezelni, amennyire eddig is együtt kezeltük. Húsz éve vagyok katona, húsz éve vezetek katonazenekart, ennek ellenére, illetve emellett folyamatosan jelen voltam a színházi világban, nagyon sok előadást és koncertet dirigáltam. A civil életemben leginkább talán a színházi világban szerettem dolgozni, a színházi dirigálásból nagyon sokat tanultam és tanulok a mai napig. Nem véletlen, hogy egy opera- vagy éppen egy musical előadáshoz mekkora apparátus kell, és mekkora érzékenységre van szüksége a karmesternek. Előadás közben nem csak a zenekart figyelem, vagy a rendező instrukcióit tartom szem előtt, hanem szeretem követni a teljes színpadot, a statisztériát, a műszaki kollégákat, látni, hogy ki mit tesz a takarásban, mert a zenével azt is lehet és kell is segíteni. Mindig felmerül a kérdés, hogy akkor most katona vagyok, vagy zenész? Én mindenkinek azt mondom, hogy a zene a legfőbb kö-

zös nyelv, ott nem kérdés, hogy valaki egyenruhában van, vagy sem. A művészek talán hajlamosak kicsit félni a katonaságtól. Pedig ha nagyon megnézzük, a zenészek is egyenruhában vannak, csak más jellegűben, a zenekari arculat, a viselet is egységes, frakk vagy szmoking. A rend és a fegyelem egyáltalán nem távoli a civil zenekároktól. Sőt! Elengedhetetlen, hogy így legyen. Számomra nem az a kérdés, hogy lesz-e együttműködés, hiszen eddig is voltak kapcsolódási pontok, hanem inkább az, hogy milyen formában, és mikor jön el ennek az ideje, ha egyáltalán eljön. Egy városban élő és alkotó művészeti együttesekről beszélünk. Szerintem az a természetes, hogy legyen egy egészséges, nyitott együttműködési készség a város kulturális intézményei között. Ha vannak kapcsolódási pontok, azokat ki kell használni, ha pedig nincsenek, akkor mind a két zenekar teszi a maga dolgát, ahogy eddig is tette. A fejlődésre és az újdonságokra fogékony, nyitott ember vagyok. Ezt a nyitottságot az alapozta meg, hogy az egyetemi éveim alatt éppen úgy játszottam jazz-rock, funky zenekarban, bigbandben vagy fúvószenekarban, mint a Pécsi Nemzeti Színházban, a Pécsi Szimfonikus Zenekarban, a mai PFZ elődjében. A zene és a minőség, ami a meghatározó. Az, hogy ez milyen keretek között történik, másodlagos kérdés.

■ Milyen tervekkel vág neki a zenekar az új évadnak?

– Jelenleg tervezés alatt áll az évad. Dobszay Péterrel, Dobri Dániellel és dr. Szabó Balázs zenetörténésszel – akit felkértem tanácsadónak – augusztus közepén tervezünk megjelenni a városban a Királyi Napok keretein belül, és szeretnénk a városnak egy nagyszabású szabadtéri hangversennyel kedveskedni, ahol bemutatkozhat az új vezetés, és ahol a közönséggel megismertethetjük az évad programjait, illetve elindíthatjuk a bérletértékesítést.

Kiss Eszter Veronika